

a googlového překladače je sice věc pěkná a užitečná, nicméně existují i mnohé jiné dovednosti, které nám mohou práci se slovní zásobou podstatně urychlit a celkově zefektivnit. Každý z nás cítí občas potřebu mít k dispozici knihu, CD či webovou stránku, kde by mohl potřebné slovo vyhledat, inspirovat se příbuzným nebo podobným výrazem a rozšířit, zdokonalit či oživit svou slovní zásobu. Pozastavme se tedy u slovníků, vysvětleme si, jak je co nejužitečněji používat.

Po slovnících obecně požadujeme, aby se soustředily na jasně specifikované okruhy slovní zásoby; aby vyčerpávaly všechny významy jednoho určitého slova; aby nás vedly k volbě jednoho z vhodných (či možných) ekvivalentů poukazováním na rozdíly mezi nimi; aby nám co nejvhodněji uváděly vazby slov, různá slovní spojení, fráze a obraty; a konečně aby zajišťovaly i to, že vyhledané výrazy správně vyslovíme (Poldauf, 1986, s. 5). Většina z nás navíc očekává, že výběr hesel bude proveden takovým způsobem, aby nám nabízel jen ty výrazy, které se běžně užívají a plně charakterizují dnešní jazykový stav. Zpravidla nechceme být zbytečně zatěžováni slovy, která sice existují, nicméně jak na ulici, tak v pracovní akademika je již nezaslechneme ani nezahlédneme.

Na úvod je třeba zdůraznit, že slovníků existuje spousta druhů a obdobně závatná je také škála pravého *raison d'être*¹³ toho kterého slovníku. Je proto zcela logické, že si nejprve musíme umět vybrat takový slovník, jaký bude co nejvíce vyhovovat našim potřebám.

Jsme-li zastánci absolutní jednoduchosti oproštěné od veškerých potíží rozhodování, sáhne po slovníku, který je po ruce – od kapesního česko-anglického a anglicko-českého o rozsahu tří set stran až po slovníky stránek www.cestovani.cz, jejichž hesla mají za cíl přivádět turisty do nebezpečných situací, na které budou následně rádi vzpomínat. Pokud jsme naopak nátury hloubavější a jde nám o jistou úroveň jazykového projevu, popřípadě o nutnou rovinu porozumění, zavrhneme výše uvedené příklady a začneme pečlivě vybírat: Slovník monolingvní nebo bilingvní? Výukový nebo pro rodilé mluvčí? Specializovaný? Slovník synonym? Google nebo Wiki? To vše záleží na situaci. Neznáme-li pro ilustraci anglický ekvivalent slova „hlavice“ (například rakety), musíme nejdříve zavítat do vod dvojjazyčných, v našem případě tedy ke slovníkům česko-anglickým. Tento krok však považujeme v kontextu akademické angličtiny vždy a pouze za krok první. Správnost výběru termínu *warhead* je nutné ještě ověřit a na to většina česko-anglických slovníků nestačí. Potřebujeme-li vysvětlení, co taková hlavice vlastně je, hledáme ve slovnících výkladových nebo na internetu pod heslem „*warhead, definition*“; hodláme-li zjistit, s jakými podstatnými a přídavnými jmény, předložkami či slovesy se pojí, vezmeme slovník ustálených spojení *dictionary of collocations*, popřípadě zavítáme na stránky některého z tzv. korpusů (*corpus*), které nám vychrlí desítky až stovky případů užití naší „hlavice“ v kontextech, z nichž pochopíme více; nebo snažíme-li se nahradit slovo *warhead* jiným výrazem stejného významu, zavítáme do oblastí synonymických slovníků nazývaných *thesaurus*; a chceme-li se konečně o raketových hlavicích dovědět mnohem více, oslovíme Google nebo Wikipedii, kde budeme bezpečně nasměrováni k dalšímu bádání.

Obecně pak platí, že si při volbě vhodných pomůcek k práci se slovní zásobou nejprve zvolíme jasná kritéria, která zřetelně vymezí vlastnosti i kvalitu hledaného nástroje. Následně knihu, CD nebo webovou stránku podrobíme analýze a teprve potom je začneme používat.

¹³ Toto na první pohled francouzské slovní spojení je zde uvedeno zcela cíleně. Francouzský „důvod k bytí“ se totiž velmi často užívá jak v anglických akademických textech, tak i v mluveném projevu. Člověk věnující se akademické angličtině by je proto měl věst v patrnosti, přičemž vyslovovat je může různě: ti z nás, kteří plynne hovoří jazykem Voltaire a Sartra, necht' vyslovují správně francouzsky a všichni ostatní, kdo tuto řeč ignorují, ať se pokusí o anglickou zkomoleninu francouzštiny /reizō detra/.